

Legea nr. 422 din 18 iulie 2001
privind protejarea monumentelor istorice
Mon Of, Partea I nr. 407/24 iulie 2001

TITLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. - (1) Prezenta lege reglementează regimul juridic general al monumentelor istorice.

(2) În sensul prezentei legi, monumentele istorice sunt bunuri imobile, construcții și terenuri situate pe teritoriul României sau în afara granițelor, proprietăți ale statului român, semnificative pentru istoria, cultura și civilizația națională și universală.

(3) Regimul de monument istoric este conferit prin clasarea acestor bunuri imobile conform procedurii prevăzute în prezenta lege.

Art. 2. - (1) Monumentele istorice fac parte integrantă din patrimoniul cultural național și sunt protejate prin lege.

(2) Activitățile și măsurile de protejare a monumentelor istorice se realizează în interes public. În condițiile prezentei legi intervențiile asupra monumentelor istorice pot constitui cauză de utilitate publică.

(3) În sensul prezentei legi, prin protejare se înțelege ansamblul de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic menite să asigure identificarea, cercetarea, inventarierea, clasarea, evidența, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor istorice și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale.

(4) Pentru protejarea monumentelor istorice se stabilesc prin lege măsuri stimulative cu caracter economic sau de altă natură.

(5) Asupra monumentelor istorice se pot aplica servituți de utilitate publică instituite potrivit legii.

Art. 3. - Conform prezentei legi se stabilesc următoarele categorii de monumente istorice, bunuri imobile situate suprateran, subteran sau subacvatic:

a) monument - construcție sau parte de construcție, împreună cu instalațiile, componentele artistice, elementele de mobilare interioară sau exterioară care fac parte integrantă din acestea, precum și lucrări artistice comemorative, funerare, de for public, împreună cu terenul aferent delimitat topografic, care constituie mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic;

b) ansamblu - grup coerent din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, urbanistic ori muzeistic de construcții urbane sau rurale care împreună cu terenul aferent formează o unitate delimitată topografic ce constituie o mărturie cultural-istorică semnificativă din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific sau tehnic;

c) sit - teren delimitat topografic cuprinzând acele creații umane în cadru natural care sunt mărturii cultural-istorice semnificative din punct de vedere arhitectural, urbanistic, arheologic, istoric, artistic, etnografic, religios, social, științific, tehnic sau al peisajului cultural.

Art. 4. - (1) Monumentele istorice aparțin fie domeniului public sau privat al statului, al județelor, orașelor sau comunelor, fie sunt proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice.

(2) Monumentele istorice proprietate publică a statului sau a unităților administrativ-teritoriale sunt inalienabile, imprescriptibile și insesizabile; aceste monumente istorice pot fi date în administrare instituțiilor publice, pot fi concesionate pentru maximum 49 de ani sau închiriate, în condițiile legii, cu avizul, după caz, al Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv al direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.

(3) Monumentele istorice aparținând domeniului privat pot face obiectul circuitului civil în condițiile stabilite prin prezenta lege.

(4) Monumentele istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat pot fi vândute numai în condițiile exercitării dreptului de preemțiune al statului român, prin Ministerul Culturii și Cultelor, sau al unităților administrativ-teritoriale, după caz, potrivit prezentei legi, sub sancțiunea nulității absolute a vânzării.

(5) Proprietarii persoane fizice sau juridice care intenționează să vândă monumente istorice vor înștiința în scris direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.

(6) Direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, vor transmite Ministerului Culturii și Cultelor înștiințarea prevăzută la alin. (5) în termen de 3 zile de la primirea acesteia.

(7) Termenul de exercitare a dreptului de preemțiune al statului este de maximum 30 de zile de la data înregistrării la Ministerul Culturii și Cultelor a înștiințării prevăzute la alin. (5); titularii dreptului de preemțiune vor prevedea în bugetul propriu sumele necesare destinate exercitării dreptului de preemțiune;

aloarea de achiziționare se negociază cu vânzătorul.

(8) În cazul în care Ministerul Culturii și Cultelor nu își exercită dreptul de preemțiune în termenul prevăzut la alin. (7) acest drept se transferă autorităților publice locale, care îl pot exercita în maximum 15 zile.

(9) În condițiile legii, în vederea protejării monumentelor istorice se poate proceda, în cazuri extreme, la strămutarea acestora.

(10) Monumentele istorice care se află pe teritoriul României și care sunt proprietatea altor state sunt protejate în condițiile prezentei legi.

Art. 5. - (1) Paza, întreținerea, conservarea, consolidarea, restaurarea și punerea în valoare prin mijloace adecvate a monumentelor istorice revin, după caz, proprietarilor sau titularilor altor drepturi reale asupra acestora, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

(2) În cazul în care un monument istoric nu are proprietar cunoscut obligațiile decurgând din prezenta lege revin autorității administrației publice locale din unitatea administrativă pe al cărei teritoriu este situat monumentul istoric sau autorităților administrației publice centrale.

Art. 6. - (1) Statul garantează și asigură protejarea monumentelor istorice în condițiile stabilite prin prezenta lege.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor este autoritatea administrației publice centrale de specialitate care elaborează strategiile și normele specifice de protejare a monumentelor istorice, urmărește și asigură aplicarea lor.

(3) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, instituțiile de specialitate subordonate acestora și autoritățile administrației publice locale colaborează și răspund, după caz, de activitatea de protejare a monumentelor istorice.

(4) Autoritățile administrației publice centrale de specialitate și instituțiile din subordinea acestora, precum și autoritățile administrației publice locale cooperează cu proprietarii monumentelor istorice, persoane fizice sau juridice, cu deținătorii și administratorii acestora, precum și cu instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale din domeniul protejării monumentelor istorice și îi sprijină în condițiile legii.

TITLUL II

Protejarea monumentelor istorice

CAPITOLUL I

Monumentele istorice

Art. 7. - (1) Monumentele istorice se clasează astfel:

a) în grupa A - monumentele istorice de valoare națională și universală;

b) în grupa B - monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local.

(2) Clasarea monumentelor istorice în grupe se face prin ordin al ministrului culturii și cultelor, la propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, conform procedurii de clasare prevăzute de prezenta lege.

(3) Monumentele istorice clasate în grupele prevăzute la alin. (1) și zonele de protecție a acestora, aflate în proprietate publică, pot fi declarate, potrivit legii, de interes public național sau local, după caz, prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv prin hotărâre a consiliilor locale, județene sau a Consiliului General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 8. - (1) Pentru fiecare monument istoric se instituie zona sa de protecție, prin care se asigură conservarea integrată a monumentului istoric și a cadrului său construit sau natural.

(2) Delimitarea și instituirea zonei de protecție se realizează simultan cu clasarea bunului imobil ca monument istoric, în condițiile legii.

(3) În zona de protecție pot fi instituite servituți de utilitate publică și reglementări speciale de construire prin planurile și regulamentele de urbanism aprobate și avizate conform legii.

(4) Procedura de delimitare și instituire a zonelor de protecție se stabilește prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Art. 9. - (1) Monumentele istorice sunt protejate indiferent de regimul lor de proprietate sau de starea lor de conservare.

(2) Protejarea monumentelor istorice este parte componentă a strategiilor de dezvoltare durabilă economico-socială, turistică, urbanistică și de amenajare a teritoriului, la nivel național și local.

(3) Exproprierea pentru cauză de utilitate publică a monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora sau instituirea unor servituți poate fi inițiată și aplicată numai cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.

(4) Aplicarea de servituți care au drept consecință desființarea, distrugerea parțială sau degradarea monumentelor istorice și a zonelor lor de protecție este interzisă.

Art. 10. - (1) Orice intervenție asupra monumentelor istorice și asupra imobilelor din zona lor de protecție, precum și orice modificare a situației juridice a monumentelor istorice se fac numai în condițiile stabilite prin prezenta lege.

(2) Desființarea, distrugerea parțială sau totală, profanarea, precum și degradarea monumentelor istorice sunt interzise și se sancționează conform legii.

CAPITOLUL II

Evidența și clasarea monumentelor istorice

Art. 11. - (1) Evidența monumentelor istorice rezultă din procedura de alcătuire a fișei fiecărui monument, în care sunt consemnate informațiile tehnice și științifice, toate intervențiile umane, precum și modificările naturale survenite în decursul timpului.

(2) Clasarea este procedura prin care se conferă regim de monument istoric unui bun imobil conform art. 7.

(3) Evidența și clasarea se realizează potrivit dispozițiilor prevăzute de prezenta lege și în conformitate cu normele metodologice de clasare și evidență a monumentelor istorice, aprobate prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 12. - (1) Procedura de clasare se declanșează de către direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, astfel:

1. din oficiu, în următoarele situații:

a) pentru bunurile imobile aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale;

b) pentru bunurile imobile aflate în proprietatea cultelor religioase;

c) pentru bunurile imobile descoperite întâmplător sau în cadrul unor cercetări arheologice sistematice;

2. la cererea sau, după caz, la propunerea:

a) proprietarului bunului imobil, a muzeului municipal sau județean;

b) primarului localității, a consiliului local sau județean, respectiv al Consiliului General al Municipiului București, pe al cărui teritoriu administrativ se află bunul imobil în cauză;

c) Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau Comisiei Naționale de Arheologie;

d) asociațiilor și fundațiilor legal constituite, cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) Dosarul de clasare se întocmește de direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, se înaintează Direcției Monumentelor Istorice, care îl analizează, îl supune spre avizare Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și, după caz, înaintează ministrului culturii și cultelor propunerea de clasare sau de neclasare.

(3) Bunul imobil se clasează prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(4) Ordinul de clasare emis de ministrul culturii și cultelor sau hotărârea de neclasare se comunică proprietarului și titularilor altor drepturi reale, precum și autorității administrației publice locale, în termen de cel mult 30 de zile de la data emiterii.

Art. 13. - (1) Direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, au obligația de a comunica neîntârziat declanșarea procedurii de clasare, după caz, proprietarului, titularului dreptului de administrare sau, respectiv, titularului altui drept real asupra bunului imobil.

(2) De la data comunicării către proprietar sau către titularul altor drepturi reale a declanșării procedurii de clasare și până la publicarea ordinului de clasare sau până la emiterea ordinului de neclasare, după caz, dar nu mai mult de 12 luni, bunului imobil în cauză i se aplică regimul juridic al monumentelor istorice, potrivit dispozițiilor prezentei legi.

Art. 14. - (1) Ordinul de clasare sau de neclasare poate fi contestat de proprietarul bunului imobil în cauză la Ministerul Culturii și Cultelor în termen de 30 de zile de la data comunicării; contestația se soluționează în termen de 30 de zile de la înregistrare.

(2) În cazul în care prin votul a două treimi din numărul membrilor Comisia Națională a Monumentelor Istorice susține hotărârea inițială de clasare sau de neclasare, ministrul culturii și cultelor este îndreptățit să respingă contestația.

(3) În cazul în care contestatarul nu este mulțumit de răspunsul primit, acesta se poate adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile legii.

(4) În cazul în care ordinul de clasare a fost contestat în condițiile legii, acesta rămâne definitiv după epuizarea căilor de atac.

(5) În cazul în care ordinul de clasare nu este contestat în condițiile legii, acesta rămâne definitiv după 30 de zile de la comunicarea lui în scris proprietarului și autorităților administrației publice locale.

(6) La data rămânerii definitive a ordinului de neclasare efectele aplicării prevederilor art. 13 alin. (2) încetează; reluarea procedurii de clasare nu poate interveni înainte de 3 ani, în absența descoperirii unor elemente noi care să o justifice.

(7) În situația introducerii unei acțiuni în contencios administrativ împotriva ordinului de clasare, până la pronunțarea unei hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile asupra bunului imobil în cauză se aplică prevederile art. 13 alin. (2).

Art. 15. - (1) Ordinul de clasare se publică prin grija Ministerului Culturii și Cultelor în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă.

(2) Calitatea de monument istoric a bunului imobil respectiv se înscrie de către proprietar, fără taxă, în Cartea funciară, în termen de 30 de zile de la data publicării ordinului de clasare în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 16. - (1) În termen de 90 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a ordinului de clasare direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, întocmesc și comunică proprietarului actul prin care sunt precizate condițiile și regulile de utilizare sau de exploatare și de întreținere a bunului imobil în cauză, denumit Obligația privind folosința monumentului istoric, care însoțește actele de proprietate, de concesiune sau de închiriere pe tot parcursul existenței imobilului în cauză.

(2) Metodologia de întocmire și conținutul Obligației privind folosința monumentului istoric se aprobă în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Obligația privind folosința monumentului istoric este servitute constituită în folosul imobilului și se înscrie în Cartea funciară de către proprietar în termen de 30 de zile de la data comunicării ei.

Art. 17. - (1) Monumentele istorice și zonele lor de protecție sunt evidențiate în planurile urbanistice generale și în toate celelalte documentații de urbanism și, respectiv, de amenajare a teritoriului.

(2) Calitatea de monument istoric este marcată în mod obligatoriu pe bunul imobil printr-un însemn amplasat de reprezentanții primăriei, în conformitate cu normele metodologice de semnalizare a monumentelor istorice.

Art. 18. - (1) În sensul prezentei legi, prin declasare se înțelege procedura de radiere din Lista cuprinzând monumentele istorice a unui bun imobil sau numai a unei părți din acesta.

(2) Declasarea monumentelor istorice urmează aceeași procedură ca cea prevăzută pentru clasare. Ea este declanșată din oficiu în oricare dintre situațiile următoare:

a) descărcarea de sarcină arheologică, în cazul siturilor arheologice, conform avizului Comisiei Naționale de Arheologie;

b) dispariția monumentului istoric.

Art. 19. - Schimbarea grupeii de clasare a monumentelor istorice se face potrivit procedurii prevăzute pentru clasare.

Art. 20. - (1) Clasarea de urgență este procedura excepțională prin care un bun imobil aflat în pericol iminent de distrugere sau de alterare fizică este clasat în grupa A sau B, după caz, în vederea luării măsurilor urgente necesare pentru salvarea sa.

(2) Solicitarea declanșării procedurii de clasare de urgență se face în termen de maximum 3 zile de la constatarea situației de urgență de către proprietar, primar sau de direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București; solicitarea se adresează Direcției Monumentelor Istorice.

(3) Împotriva ordinului de clasare de urgență proprietarul se poate adresa instanței de contencios administrativ.

(4) Până la soluționarea litigiului bunului imobil în cauză i se aplică dispozițiile art. 13 alin. (2).

Art. 21. - (1) Lista cuprinzând monumentele istorice include monumentele istorice clasate în grupa A sau B și se întocmește de Institutul Național al Monumentelor Istorice, cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și, după caz, al Comisiei Naționale de Arheologie.

(2) Lista cuprinzând monumentele istorice se aprobă prin ordin al ministrului culturii și cultelor, se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și se actualizează la fiecare 5 ani.

(3) Lista cuprinzând monumentele istorice stă la baza întocmirii cadastrului de specialitate al monumentelor istorice.

CAPITOLUL III

Intervenții asupra monumentelor istorice

Art. 22. - (1) Intervențiile asupra monumentelor istorice se fac numai pe baza și cu respectarea avizului emis de Ministerul Culturii și Cultelor; fac excepție intervențiile determinate de forță majoră, cu condiția ca modificările să fie reversibile.

(2) În sensul prezentei legi, intervențiile ce se efectuează asupra monumentelor istorice sunt:

a) toate lucrările de cercetare, construire, extindere, reparare, consolidare, conservare, restaurare, amenajări peisagistice, precum și orice alte lucrări care modifică substanța sau aspectul monumentelor istorice, inclusiv reparațiile curente, lucrările de întreținere și iluminarea interioară și exterioară de siguranță și decorativă;

b) executarea de mulaje de pe componente ale monumentelor istorice;

c) amplasarea definitivă sau temporară de împrejurimi, construcții de protecție, piese de mobilier fix, de panouri publicitare, firme, sigle sau orice fel de însemne pe și în monumente istorice;

d) schimbări ale destinației monumentelor istorice, inclusiv schimbările temporare;

e) strămutarea monumentelor istorice;

f) amenajări de căi de acces, pietonale și carosabile, utilități anexe, indicatoare, inclusiv în zonele de protecție a monumentelor istorice.

(3) Autorizația de construire, autorizația de desființare, precum și autorizațiile referitoare la intervențiile prevăzute la alin. (2) sunt eliberate numai pe baza și în conformitate cu

avizul Ministerului Culturii și Cultelor și cu celelalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

(4) Autorizațiile prevăzute la alin. (3), emise fără avizul instituțiilor abilitate prin lege și fără respectarea condițiilor acestora, sunt nule de drept.

(5) Obligația privind folosința monumentului istoric face parte integrantă din Cartea tehnică a construcției. În situația în care aceasta nu există Obligația privind folosința monumentului istoric ține locul documentației tehnice de utilizare a bunului imobil, în condițiile legii.

Art. 23. - Intervențiile care se efectuează asupra imobilelor care nu sunt monumente istorice, dar care se află în ansambluri, situri sau zone de protecție a monumentelor istorice, se autorizează pe baza avizului Ministerului Culturii și Cultelor, al Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și a celorlalte avize, potrivit dispozițiilor legale în vigoare.

Art. 24. - (1) Toate intervențiile care se efectuează asupra monumentelor istorice, altele decât cele de schimbare a destinației, de întreținere sau de reparații curente, indiferent de sursa lor de finanțare și de regimul de proprietate al imobilului, se fac sub inspecția și controlul propriu ale Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv ale direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, cu personal atestat și agreat, în condițiile legii.

(2) În condițiile legii, în cazul realizării de lucrări neautorizate sau care încalcă avizele de specialitate, personalul de inspecție abilitat are dreptul să întrerupă lucrările până la intrarea în legalitate, să aplice sancțiuni și, după caz, să dispună revenirea la situația inițială și să sesizeze organele de cercetare penală.

(3) Expertizarea structurală a monumentelor istorice și verificarea tehnică a proiectelor de consolidare a monumentelor istorice se fac numai de experți și verficatori tehnici, atestați de Ministerul Culturii și Cultelor pentru exigențele specifice domeniului monumentelor istorice, cu respectarea cerințelor privind calitatea lucrărilor în construcții.

Art. 25. - În perioada efectuării cercetărilor arheologice și până la luarea deciziei finale asupra materialului arheologic descoperit de instituțiile abilitate conservarea lucrărilor la monumentele istorice în cauză, precum și a mărturiilor arheologice descoperite revine atât responsabilului științific al șantierului arheologic, cât și instituției organizatoare, conform avizului Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv al direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, în funcție de grupa în care monumentul istoric este înscris în Lista cuprinzând monumentele istorice.

Art. 26. - (1) Conservarea monumentelor istorice reprezentând descoperiri arheologice rămase decopertate se face, în condițiile legii, de către autoritățile administrației publice locale, sub coordonarea unor specialiști și experți atestați.

(2) Programul de conservare a monumentelor istorice înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice în grupa A se avizează de Ministerul Culturii și Cultelor, iar cel al monumentelor istorice înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice în grupa B se avizează de direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.

TITLUL III

Instituții și organisme de specialitate cu atribuții în protejarea monumentelor istorice

CAPITOLUL I

Instituții

Art. 27. - (1) Ministerul Culturii și Cultelor elaborează și asigură aplicarea strategiei naționale și urmărește respectarea prevederilor legale și a normelor și metodologiilor din domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) Ministerul Culturii și Cultelor asigură îndeplinirea angajamentelor statului asumate prin convențiile internaționale referitoare la protecția monumentelor istorice, la care România este parte.

(3) Ministerul Culturii și Cultelor reprezintă statul în relația cu proprietarii de monumente istorice și cu titularii altor drepturi reale asupra acestora.

(4) Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, potrivit prevederilor prezentei legi, Ministerul Culturii și Cultelor organizează compartimente de specialitate în aparatul propriu, precum și instituții subordonate, având drept atribuții activitățile de cercetare, evidență, clasare, inspecție și control, conservare, restaurare și punere în valoare a monumentelor istorice.

Art. 28. - (1) În vederea protejării monumentelor istorice Ministerul Culturii și Cultelor îndeplinește direct sau prin instituțiile sale subordonate următoarele atribuții:

a) organizează sistemul național de cercetare, evidență, elaborare de reglementări tehnice, de supraveghere și inspecție a monumentelor istorice și avizează reglementările tehnice cu aplicabilitate pentru domeniul monumentelor istorice, în cazul în care ele sunt elaborate de alte autorități decât Ministerul Culturii și Cultelor;

b) conferă prin ordin al ministrului culturii și cultelor regimul de monument istoric imobilelor clasate și instituie zonele lor de protecție;

c) publică Lista cuprinzând monumentele istorice în Monitorul Oficial al României, Partea I, și o actualizează, potrivit legii;

d) instituie cadastrul monumentelor istorice;

e) face propuneri pentru cuprinderea în proiectul bugetului de stat a sumelor necesare în vederea finanțării cheltuielilor pentru protejarea monumentelor istorice;

f) emite avizele de specialitate necesare în vederea eliberării autorizațiilor de construire pentru lucrările și intervențiile de orice natură asupra monumentelor istorice;

g) emite avizul de specialitate privind regulamentele de construcție din zonele de protecție a monumentelor istorice;

h) colaborează la elaborarea secțiunilor Planului de amenajare a teritoriului național care au ca obiect monumentele istorice și emite avizele de specialitate privind planurile de amenajare a teritoriului județean;

i) emite avizele de specialitate necesare în vederea eliberării autorizațiilor de construire sau desființare pentru imobilele aflate în zonele de protecție a monumentelor istorice sau în ansambluri și situri istorice, precum și în zonele de protecție a acestora, până la aprobarea, în condițiile legii, a documentațiilor de urbanism pentru zonele respective;

j) emite avizele de specialitate privind planurile urbanistice generale ale localităților care cuprind monumente istorice, privind planurile urbanistice zonale pentru zonele protejate care cuprind monumente istorice, precum și privind planurile urbanistice de detaliu care au ca obiect monumente istorice sau imobile din zona lor de protecție;

k) inițiază, atunci când este necesar, sau solicită consiliilor județene exproprierea pentru cauză de utilitate publică a monumentelor istorice din grupa A, respectiv a celor din grupa B, în vederea salvării acestora de la distrugere și degradare;

l) coordonează, prin dirigenți de specialitate ai Oficiului Național al Monumentelor Istorice, atestați de Ministerul Culturii și Cultelor, lucrările de conservare, consolidare și restaurare a monumentelor istorice, atunci când intervențiile sunt finanțate total sau parțial din fondurile alocate de Ministerul Culturii și Cultelor;

- m)** asigură inspecția și controlul propriu la monumentele istorice privind starea lor de conservare și respectarea avizelor de specialitate emise, precum și controlul propriu al șantierelor având drept obiect monumentele istorice, indiferent de regimul de proprietate și de grupa monumentului istoric, de natura operațiunilor și de sursa lor de finanțare;
- n)** constată contravenții și aplică sancțiuni prin împuternicirile săi și ia măsurile corespunzătoare de sesizare a organelor de cercetare penală în cazul infracțiunilor;
- o)** instituie, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Registrul specialiștilor, Registrul experților și verficatorilor tehnici, precum și Registrul agenților economici autorizați să desfășoare activitățile prevăzute la lit. q);
- p)** emite pentru domeniul protejării monumentelor istorice atestatul de:
- specialist în cercetarea și investigarea monumentelor istorice;
 - specialist în evidență;
 - specialist în proiectare;
 - expert și expert tehnic;
 - responsabil cu execuția - șef de șantier;
 - responsabil cu urmărirea în timp a construcțiilor;
 - diriginte de șantier;
 - alt specialist, în conformitate cu Regulamentul privind atestarea specialiștilor și experților din domeniul protejării monumentelor istorice, aprobat prin ordin al ministrului culturii și cultelor;
- q)** avizează, potrivit legii, constituirea agenților economici care au ca obiect de activitate efectuarea de cercetări, proiectarea și executarea de lucrări asupra monumentelor istorice;
- r)** colaborează cu Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale la organizarea și funcționarea sistemului național de educație, pregătire și perfecționare a specialiștilor și meseriașilor din domeniul protejării monumentelor istorice;
- s)** susține, în condițiile legii, programe și proiecte de revitalizare și punere în valoare a monumentelor istorice, hotărăște strategii și cofinanțează programe și publicații pentru animarea culturală și stimularea interesului public față de monumentele istorice;
- ș)** elaborează împreună cu Ministerul de Interne normele de prevenire și de stingere a incendiilor la monumente istorice;
- t)** stabilește împreună cu Ministerul Apărării Naționale măsurile speciale de protecție a monumentelor istorice în caz de conflict armat;
- ț)** colaborează cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale la realizarea planurilor și a normelor metodologice pentru stabilirea măsurilor de prevenire a distrugerilor cauzate de dezastrele naturale; colaborează cu Ministerul Apelor și Protecției Mediului la elaborarea normelor și metodologiilor privind înlăturarea sau diminuarea factorilor poluanți în zonele de protecție a monumentelor istorice;
- u)** instituie și controlează amplasarea însemnului distinctiv care atestă regimul de monument istoric al unui bun imobil, în vederea protejării sale în timp de pace sau de conflict armat;
- v)** avizează înființarea organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice și colaborează cu acestea, în condițiile legii, la realizarea de programe și proiecte de protejare a monumentelor istorice;
- w)** asigură funcționarea, logistica, secretariatul tehnic permanent și sediul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și ale Comisiei Naționale de Arheologie și editează publicațiile acestora;
- x)** colaborează cu organismele internaționale interesate și participă, în cooperare cu acestea, la finanțarea programelor de protejare a monumentelor istorice;

y) exercită, în numele statului, dreptul de preemțiune asupra monumentelor istorice, în vederea protejării acestora, precum și asupra imobilelor din zona de protecție a monumentelor istorice, în vederea păstrării integrității fizice a cadrului construit și natural al monumentelor istorice;

z) instituie și acordă, la propunerea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și, după caz, a Comisiei Naționale de Arheologie, titlul și statutul de oraș istoric sau sat istoric, în conformitate cu normele metodologice de clasare și de evidență a monumentelor istorice.

(2) Pentru eliberarea avizelor prevăzute la alin. (1) lit. f), g), j) și v) nu se percep taxe sau tarife.

(3) Pentru eliberarea atestatelor și avizelor prevăzute la alin. (1) lit. i), p) și q) se percep taxe și tarife care se fac venit la Ministerul Culturii și Cultelor și se gestionează în regim extrabugetar, în condițiile legii, exclusiv pentru lucrări în domeniul protejării monumentelor istorice.

4) Nivelul tarifelor pentru eliberarea atestatelor este:

a) pentru eliberarea atestatelor prevăzute la alin. (1) lit. p) - 800.000 lei; veniturile obținute se gestionează în regim extrabugetar;

b) pentru eliberarea avizelor prevăzute la alin. (1) lit. q) - 2.000.000 lei pentru agenții economici care au ca obiect de activitate efectuarea de cercetări și proiectare și 5.000.000 lei pentru agenții economici care au ca obiect de activitate executarea de lucrări la monumentele istorice; veniturile obținute se gestionează în regim extrabugetar.

(5) Nivelul taxelor prevăzute la alin. (1) lit. i) este:

a) pentru clădiri private cu destinația de locuință, sănătate, învățământ sau cultură - 5.000 lei/m² suprafață desfășurată;

b) pentru construcții în care se desfășoară activități economice sau comerciale - 25.000 lei/m² suprafață desfășurată;

c) sunt scutite de la plata taxelor construcțiile cu funcții de interes public ale statului.

(6) Cuantumul taxelor și tarifelor prevăzute la alin. (4) și (5) se actualizează anual potrivit coeficientului de inflație.

Art. 29. - (1) Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național se reorganizează în Institutul Național al Monumentelor Istorice ca instituție publică în subordinea Ministerului Culturii și Cultelor, finanțat de la bugetul de stat și din venituri extrabugetare.

(2) Organizarea și funcționarea Institutului Național al Monumentelor Istorice se fac prin hotărâre a Guvernului, inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, în termen de maximum 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, fără a afecta exercițiul financiar curent.

(3) Principalele atribuții ale Institutului Național al Monumentelor Istorice sunt:

a) actualizează evidența monumentelor istorice;

b) elaborează și propune actualizarea periodică a Listei cuprinzând monumentele istorice;

c) elaborează normative și metodologii pentru domeniul monumentelor istorice, care se aprobă prin ordin al ministrului culturii și cultelor;

d) asigură fundamentarea științifică a deciziilor și avizelor Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice privind clasarea și evidența monumentelor istorice, la intervențiile asupra acestora, precum și în zonele lor de protecție;

e) gestionează, în condițiile legii, fondurile destinate evidenței, elaborării normelor și metodologiilor pentru monumente istorice, investigațiilor, proiectelor-pilot, expertizelor, cercetărilor și studiilor specifice;

f) administrează baza națională de date a monumentelor istorice, arhiva, fototeca, fondul cartografic și biblioteca monumentelor istorice, care sunt proprietatea publică a statului român;

g) coordonează activitatea instituțiilor din teritoriu privind evidența monumentelor istorice și realizarea cadastrului acestora;

h) editează Revista monumentelor istorice și Buletinul monumentelor istorice, precum și alte publicații de specialitate, pe orice tip de suport.

(4) Institutul Național al Monumentelor Istorice organizează și realizează alte activități aducătoare de venituri, specifice atribuțiilor sale, conform prevederilor art. 73 alin. 4 din Legea [nr. 72/1996](#) privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv prin încheierea de contracte cu persoane juridice sau fizice de specialitate, venituri pe care le gestionează în regim extrabugetar.

(5) Institutul Național al Monumentelor Istorice preia în administrare la data înființării sale întreaga documentație a instituțiilor care au funcționat anterior în domeniul monumentelor istorice: Comisia Monumentelor Istorice, Direcția Monumentelor Istorice, Direcția Monumentelor Istorice și de Artă, Direcția Patrimoniului Cultural Național, Direcția Economică și a Patrimoniului Cultural Național, Direcția Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice, Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național.

(6) Institutul Național al Monumentelor Istorice dezvoltă fondul și baza națională de date, inclusiv prin achiziții și donații.

Art. 30. - (1) Oficiul Național pentru Protejarea Patrimoniului se reorganizează în Oficiul Național al Monumentelor Istorice, ca instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Culturii și Cultelor, finanțat din venituri extrabugetare și din alocații de la bugetul de stat.

(2) Organizarea și funcționarea Oficiului Național al Monumentelor Istorice se fac prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor, în termen de maximum 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, fără a afecta exercițiul financiar în curs.

(3) Principalele atribuții ale Oficiului Național al Monumentelor Istorice sunt:

a) gestionarea, în condițiile legii, a fondurilor destinate cercetării și expertizării în vederea proiectării și execuției lucrărilor de consolidare-restaurare și de punere în valoare a monumentelor istorice;

b) fundamentarea, în conformitate cu normele privind creditarea, elaborate de Ministerul Culturii și Cultelor și aprobate prin hotărâre a Guvernului, a necesarului de credite; propunerea priorităților și evaluarea documentațiilor prezentate de persoanele de drept privat în vederea obținerii de credite fără dobândă, cu dobândă redusă sau cu dobânda pieței, pentru efectuarea de lucrări de protejare la monumentele istorice deținute;

c) gestionarea, prin acordarea de credite în conformitate cu prevederile alin. (3) lit. b), în regim extrabugetar, a sumelor provenite din aplicarea timbrului monumentelor istorice, instituit potrivit prevederilor art. 51, precum și din alte surse cu aceeași destinație, obținute în condițiile legii; sumele încasate din rambursări de credite și plăți din dobânzi se utilizează în sistem revolving, cu același scop;

d) administrarea, în numele Ministerului Culturii și Cultelor, a monumentelor istorice intrate cu orice titlu în proprietatea statului, altele decât cele administrate de alte instituții publice din subordinea Ministerului Culturii și Cultelor; propunerea concesiunii sau închirierii acestora în condițiile legii;

e) editarea pe orice tip de suport și comercializarea materialelor privind protejarea și punerea în valoare a monumentelor istorice;

f) organizarea și realizarea altor activități specifice atribuțiilor sale, aducătoare de venituri, conform prevederilor art. 73 alin. 4 din Legea [nr. 72/1996](#) privind finanțele

publice, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv prin încheierea de contracte cu persoane juridice sau fizice de specialitate, pe care le gestionează în regim extrabugetar.

(4) Oficiul Național al Monumentelor Istorice preia la data înființării sale întreaga bază materială de execuție, bunuri mobile și imobile, care au aparținut instituțiilor cu activitate în domeniu - Direcția Patrimoniului Cultural Național, Direcția Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice, Centrul pentru Administrarea și Protecția Patrimoniului Cultural, respectiv Oficiul Național pentru Protejarea Patrimoniului.

Art. 31. - (1) În vederea realizării măsurilor de protejare a monumentelor istorice, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cadrul direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, se constituie, prin ordin al ministrului culturii și cultelor, Serviciul monumentelor istorice, încadrat cu personal specializat în domeniu.

(2) Atribuțiile Serviciului monumentelor istorice sunt cele stabilite prin prezenta lege, prin Legea [nr. 11/1994](#) privind unele ordonanțe ale Guvernului emise în baza Legii [nr. 81/1992](#) privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și autorizarea contractării și garantării unor credite externe, prin Legea [nr. 41/1995](#) pentru aprobarea Ordonanței Guvernului [nr. 68/1994](#) privind protejarea patrimoniului cultural național și prin alte acte normative.

CAPITOLUL II

Organisme de specialitate

Art. 32. - (1) La data intrării în vigoare a prezentei legi se reorganizează Comisia Națională a Monumentelor Istorice și se modifică structura și modul său de funcționare. Comisia Națională a Monumentelor Istorice este organismul științific, consultativ și de avizare în domeniul protejării monumentelor istorice, care funcționează pe lângă Ministerul Culturii și Cultelor.

(2) Comisia Națională a Monumentelor Istorice propune strategiile și avizează, după caz, metodologiile, normativele și măsurile tehnico-științifice din domeniul protejării monumentelor istorice.

(3) Comisia Națională a Monumentelor Istorice este formată din personalități și specialiști atestați în domeniul protejării și punerii în valoare a monumentelor istorice, în sensul prezentei legi.

(4) Comisia Națională a Monumentelor Istorice este compusă din 21 de membri, este condusă de un președinte și 4 vicepreședinți și funcționează în baza propriului regulament de organizare și funcționare.

(5) Membrii Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sunt numiți de ministrul culturii și cultelor la propunerea:

a) Academiei Române - 2 membri;

b) Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței - un membru;

c) Ministerului Educației și Cercetării - 2 membri;

d) organizațiilor neguvernamentale cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice - un membru;

e) Ministerului Culturii și Cultelor - 15 membri, dintre care 8 propuși de comisiile regionale ale monumentelor istorice.

(6) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se elaborează Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și se aprobă prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

(7) Comisia Națională a Monumentelor Istorice poate alege ca membri de onoare ai săi specialiști din țară sau din străinătate, personalități științifice de recunoaștere internațională din domeniul cercetării și protejării monumentelor istorice; aceștia sunt propuși de președinte și sunt validați cu votul majorității simple a comisiei.

(8) Ministerul Culturii și Cultelor asigură mijloacele materiale și financiare necesare pentru funcționarea Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Art. 33. - (1) Autoritatea deciziilor Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice este garantată prin prezenta lege.

(2) Comisia Națională a Monumentelor Istorice își desfășoară activitatea prin lucrări în plen, în cadrul Biroului comisiei și pe secțiuni de specialitate.

(3) Comisia Națională a Monumentelor Istorice se constituie din 4 secțiuni pe domenii, conduse fiecare de un președinte ales din rândul membrilor acestora pentru un mandat de 5 ani; președinții de secțiuni devin vicepreședinți ai Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

(4) Președintele Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice este numit prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

(5) Președintele împreună cu vicepreședinții și secretarul formează Biroul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

(6) Deciziile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, ale secțiunilor și ale Biroului Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice se iau de regulă cu majoritatea simplă a voturilor, cu excepția cazurilor prevăzute în prezenta lege.

Art. 34. - (1) Președintele Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice conduce activitatea acesteia și o reprezintă pe plan național și internațional; președintele și vicepreședinții Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice fac parte din Consiliul științific al Institutului Național al Monumentelor Istorice.

(2) Funcția de secretar al Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice este îndeplinită de directorul direcției de specialitate din cadrul Ministerului Culturii și Cultelor. Funcțiile de secretari ai secțiunilor de specialitate ale Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sunt îndeplinite de specialiști din cadrul direcției de specialitate a Ministerului Culturii și Cultelor.

Art. 35. - (1) Comisia Națională a Monumentelor Istorice are următoarele atribuții:

a) fundamentează din punct de vedere științific strategia națională de protejare a monumentelor istorice;

b) avizează metodologiile, normele, normativele și reglementările tehnico-științifice din domeniul protejării monumentelor istorice, care se aprobă prin ordin al ministrului culturii și cultelor;

c) hotărăște clasarea, neclasarea, declasarea și schimbarea grupei monumentelor istorice;

d) stabilește criteriile de atestare a specialiștilor și experților din domeniul protejării monumentelor istorice, precum și criteriile de avizare a agenților economici cu activitate în domeniul protejării monumentelor istorice;

e) avizează secțiunile de specialitate prevăzute în Planul de amenajare a teritoriului național, elaborate de Ministerul Culturii și Cultelor;

f) avizează planurile urbanistice generale ale localităților care cuprind monumente istorice, planurile urbanistice zonale ale zonelor protejate care cuprind monumente istorice, precum și regulamentele de construire aferente acestor zone, iar în absența unor astfel de documentații de urbanism și amenajare a teritoriului aprobate, planurile urbanistice de detaliu care au drept obiect monumente istorice sau imobile din zona de protecție a acestora;

g) avizează studiile de fundamentare istorico-științifică pentru instituirea și delimitarea zonelor protejate de patrimoniu construit și a ariilor siturilor arheologice protejate prin lege, precum și reglementările generale de amenajare a teritoriului acestora, conform normelor legale în vigoare;

h) avizează documentațiile tehnice privind intervențiile asupra monumentelor istorice din grupa A;

vizează inscripționarea și marcarea monumentelor istorice, având la bază texte avizate de organisme sau instituții științifice de specialitate;

i) avizează documentațiile tehnice privind intervențiile asupra imobilelor din zonele de protecție a monumentelor istorice;

j) formulează prioritățile lucrărilor de protejare a monumentelor istorice în vederea fundamentării sumelor necesare ce urmează să fie alocate în acest scop de la bugetul de stat, examinează și avizează prioritățile de finanțare din fondurile aprobate prin buget, precum și modificările survenite pe parcursul anului bugetar;

k) avizează propunerile de achiziții de monumente istorice, ce se realizează prin Ministerul Culturii și Cultelor;

l) controlează aplicarea deciziilor sale de către proprietarii sau deținătorii de monumente istorice cu orice titlu;

m) avizează contractele Oficiului Național al Monumentelor Istorice privind intervențiile asupra monumentelor istorice;

n) propune monumente istorice pentru a fi incluse în Lista patrimoniului cultural și natural mondial, precum și în Lista patrimoniului mondial în pericol, elaborate de UNESCO;

o) sesizează organele de stat competente pentru aplicarea și luarea de măsuri privind protejarea monumentelor istorice, ca urmare a constatărilor controalelor efectuate de către membrii săi, potrivit procedurilor prevăzute de prezenta lege și de Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice;

p) susține elaborarea de programe de pregătire a specialiștilor, precum și de planuri de învățământ și specializare în domeniul protejării monumentelor istorice;

q) reprezintă România în cadrul organismelor internaționale de specialitate similare.

(2) Atribuțiile Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice menționate în alin. (1) lit. f), g), h), i), o) și p) pot fi delegate secțiunilor sau comisiilor regionale ale monumentelor istorice, în condițiile stabilite de Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

Art. 36. - (1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi comisiile regionale ale monumentelor istorice se reorganizează ca organisme științifice în teritoriu ale Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

(2) Numărul, teritoriul de competență, organizarea și funcționarea comisiilor regionale ale monumentelor istorice sunt stabilite prin Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice, aprobat prin ordin al ministrului culturii și cultelor, care va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Comisiile regionale ale monumentelor istorice au câte 9 membri, iar președinții acestora sunt membri ai Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

(4) Componența comisiilor regionale ale monumentelor istorice se aprobă prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

(5) Comisiile regionale ale monumentelor istorice au următoarele atribuții:

a) urmăresc aplicarea strategiei naționale de protejare a monumentelor istorice în regiunea lor de competență;

- b)** analizează și propun Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice clasarea monumentelor istorice din regiunile lor de competență în grupa A sau B, după caz;
- c)** avizează planurile urbanistice generale, planurile urbanistice zonale și planurile urbanistice de detaliu ale localităților ce cuprind monumente istorice clasate în grupa B;
- d)** avizează planurile urbanistice de detaliu și proiectele de execuție în zonele cu monumente istorice clasate în grupa A, pentru care există reglementări avizate de Comisia Națională a Monumentelor Istorice;
- e)** avizează documentațiile tehnice care propun lucrări de cercetare, investigații și expertize tehnice, proiectele tehnice și detaliile de execuție pentru monumentele istorice clasate în grupa B;
- f)** propun Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice și autorităților administrației publice locale prioritățile de finanțare și/sau cofinanțare, după caz, a lucrărilor de protejare a monumentelor istorice clasate în grupa B;
- g)** controlează respectarea prevederilor legale referitoare la protejarea monumentelor istorice de către deținătorii cu orice titlu, precum și de către cei care execută lucrări la monumente istorice sau în zonele de protecție a acestora;
- h)** avizează documentațiile pentru lucrări de întreținere și reparații curente la monumentele istorice clasate în grupa A, care nu aduc modificări de arhitectură ori ale componentelor artistice, în condițiile în care lucrările se execută cu respectarea materialelor, tehnicilor și formelor constructive inițiale;
- i)** îndeplinesc alte atribuții date în competență, potrivit dispozițiilor legale.

Art. 37. - (1) În cadrul corpului de control al ministrului culturii și cultelor se constituie un compartiment de control și audit, exclusiv pentru activitatea de protejare a monumentelor istorice.

(2) Structura și organigrama compartimentului de control și audit se stabilesc în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin ordin al ministrului culturii și cultelor.

(3) Compartimentul de control și audit pentru activitatea de protejare a monumentelor istorice are următoarele atribuții:

- a)** controlează, în condițiile legii, documentele și documentațiile de orice fel privind conservarea, restaurarea și protejarea monumentelor istorice;
- b)** constată încălcarea prevederilor legale în domeniul conservării, restaurării și protejării monumentelor istorice; stabilește persoanele responsabile și răspunderea disciplinară, materială, contravențională sau penală a acestora;
- c)** are acces, în condițiile legii, la orice monument istoric, precum și pe șantierele de cercetare sau de conservare-restaurare a monumentelor istorice; în acest scop organele abilitate ale statului au obligația să sprijine personalul compartimentului în exercitarea atribuțiilor;
- d)** face propuneri de sancționare în condițiile legii a abaterilor constatate;
- e)** asigură activitatea de audit în domeniul activității de protejare a monumentelor istorice, în condițiile legii.

(4) În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute la alin. (3) compartimentul de control și audit pentru activitatea de protejare a monumentelor istorice are dreptul să solicite și să primească informații și documente, în condițiile legii, de la orice persoană fizică sau juridică, aceasta având obligația de a da curs solicitării în termen de 15 zile calendaristice de la data emiterii cererii.

TITLUL IV

Responsabilitățile proprietarilor de monumente istorice și

CAPITOLUL I

Obligațiile și drepturile proprietarilor de monumente istorice

Art. 38. - (1) În scopul protejării monumentelor istorice proprietarii și titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice sunt obligați:

a) să întrețină, să folosească și să exploateze imobilul numai cu respectarea prevederilor prezentei legi și a Obligației privind folosința monumentului istoric, conform art. 16;

b) să asigure paza monumentelor istorice și să ia măsuri pentru apărarea împotriva incendiilor;

c) să înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, precum și primarul orașului ori al comunei respective despre orice modificări sau degradări în starea fizică a monumentelor istorice deținute și aflate în teritoriul unității administrativ-teritoriale;

d) să înștiințeze de urgență, în scris, direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, precum și primarul orașului sau al comunei respective despre descoperirea întâmplătoare a oricăror construcții, elemente de construcții, a unor piese de inventar fix ori mobil sau a unui vestigiu arheologic necunoscut anterior, asigurând păstrarea descoperirilor în condițiile legii, până la sosirea delegatului instituției de specialitate, dar nu pentru mai mult de 15 zile;

e) să asigure, în condițiile legii, accesul specialiștilor desemnați de Ministerul Culturii și Cultelor sau de direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național, în vederea constatării stării de conservare sau pentru efectuarea de cercetări, inclusiv arheologice, de expertizare a monumentelor istorice și pentru operațiunile de evidență;

f) în cazul în care solicită descărcarea imobilului de sarcină arheologică, să finanțeze săpătura și cercetarea arheologică aferente;

g) să obțină avizele prevăzute de lege pentru toate intervențiile prevăzute la art. 22;

h) să asigure efectuarea lucrărilor de conservare, consolidare, restaurare, precum și a oricăror alte lucrări, conform prevederilor legale, numai de către persoane fizice sau juridice atestate în acest sens și să prevadă în contracte condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate;

i) să respecte toate condițiile și termenele de execuție cuprinse în avizul de specialitate atunci când execută ei înșiși lucrări de întreținere curentă sau orice alte intervenții, conform prevederilor prezentei legi;

j) să permită, pe baza prevederilor contractuale, executarea intervențiilor asupra monumentelor istorice deținute, în cazul în care acestea sunt inițiate și finanțate de persoane juridice abilitate în condițiile prezentei legi;

k) să permită montarea și să întrețină însemnul și sigla "Monument istoric";

l) să obțină avizul direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, și să asigure pe propria răspundere condiții corespunzătoare de vizitare, fotografiere, filmare, reproducere și de publicitate în cazul în care, la solicitarea lor, proprietarii introduc monumentele istorice în circuit public;

m) să comunice direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, orice schimbare a titularului dreptului de proprietate, de administrare sau a altor drepturi reale, după caz, asupra monumentelor istorice.

(2) În cazul în care, în îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1) lit. e), proprietarii monumentelor istorice constată producerea unor pagube, aceștia au dreptul la o justă

despăgubire, achitată în termen de 60 de zile de la constatare de către instituțiile care au realizat cercetarea sau expertizarea.

(3) Cu privire la înstrăinarea, închirierea sau concesiunea imobilelor monumente istorice proprietarii acestora au următoarele obligații:

a) să înștiințeze în scris direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, despre intenția de a înstrăina monumentul istoric, în vederea exercitării dreptului de preemțiune al statului sau, după caz, al unității administrativ-teritoriale, în condițiile prezentei legi;

b) să notifice viitorului proprietar, chiriaș sau concesionar regimul juridic al monumentului istoric pe care îl deține, precum și Obligația privind folosința monumentului istoric;

c) să înștiințeze în scris direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, despre schimbarea proprietarului sau a administratorului în termen de 15 zile de la data încheierii contractelor, potrivit legii, și să transmită acesteia o copie de pe acte.

Art. 39. - (1) Pentru protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea privată a persoanelor fizice sau juridice statul sau autoritățile administrației publice locale, după caz, pot să asigure, la cererea proprietarilor, cu titlu gratuit, asistență științifică și de specialitate, în condițiile legii.

(2) Asistența prevăzută la alin. (1) se oferă pe baza convențiilor încheiate între părți, care stipulează condițiile de acordare, utilizare și de retragere a acesteia.

(3) Asistența din partea statului, respectiv a autorităților administrației publice locale, este acordată prin intermediul instituțiilor de specialitate din subordinea Ministerului Culturii și Cultelor, respectiv a instituțiilor de specialitate subordonate autorităților administrației publice locale.

(4) Asistența științifică se realizează prin acces la evidențele de specialitate privind monumentele istorice deținute, prin consultanță și prin elaborarea de cercetări, studii și expertize.

(5) Asistența științifică și de specialitate este asigurată de instituțiile abilitate prin prezenta lege, în conformitate cu prioritățile stabilite în strategia națională de protejare a monumentelor istorice.

(6) În cazul în care statul sau autoritățile publice locale acordă sprijin financiar, acesta constă în acoperirea parțială sau totală a costurilor studiilor și documentațiilor tehnice, precum și, după caz, ale lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice.

Art. 40. - (1) Contribuția financiară a statului, constând în sume alocate prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor cu destinația protejării monumentelor istorice, indiferent de deținător, poate să acopere total sau parțial costul lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, în funcție de grupa în care acestea sunt înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice.

(2) Contribuția financiară a consiliilor județene, municipale, orașenești și comunale, după caz, poate să acopere integral sau parțial costul lucrărilor de intervenție asupra monumentelor istorice care fac parte din grupa B, precum și, individual sau prin cofinanțare, costul lucrărilor de protejare a monumentelor istorice care fac parte din grupa A, aflate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective.

(3) Contribuția financiară a statului și a autorităților administrației publice locale poate fi asigurată prin cofinanțare, precum și în parteneriat, inclusiv cu proprietarul sau cu alte persoane fizice sau juridice.

(4) Situațiile în care statul, respectiv autoritățile administrației publice locale, contribuie la acoperirea costurilor lucrărilor menționate la alin. (1)-(3), proporția contribuției

statului, procedurile, precum și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proprietarul, altul decât statul, municipiul, orașul sau comuna, se stabilesc prin norme metodologice aprobate prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Culturii și Cultelor și a Ministerului Finanțelor Publice, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(5) În situațiile și în condițiile prevăzute la alin. (4), la data alocării sprijinului financiar în cuantumul contribuției statului sau a autorităților administrației publice locale asupra imobilului monument istoric în cauză se constituie o garanție imobiliară pentru o perioadă de 10 ani în favoarea statului, respectiv a unităților administrativ-teritoriale.

(6) Garanția imobiliară prevăzută la alin. (5) se recuperează în totalitate de la beneficiarul contribuției statului sau, după caz, a autorităților administrației publice locale, împreună cu dobânzile aferente, în situația în care bunul în cauză a fost înstrăinat de proprietar altei persoane decât statul sau autoritatea administrației publice locale înainte de împlinirea perioadei de 10 ani de la constituirea garanției imobiliare.

(7) Constituirea garanției imobiliare în favoarea statului sau a unităților administrativ-teritoriale este scutită de taxă de timbru.

(8) La data împlinirii termenului de 10 ani garanția imobiliară instituită asupra imobilului se stinge de drept.

Art. 41. - (1) Pentru stimularea protejării monumentelor istorice, proprietarii persoane fizice care realizează pe cheltuială proprie, integral sau parțial, lucrări de întreținere, reparare, conservare, consolidare, restaurare, punere în valoare, precum și programe și proiecte culturale beneficiază, în condițiile legii, de reducerea cu minimum 50% a cuantumurilor impozitelor și a taxelor aferente acestor lucrări convenite bugetelor locale.

(2) Cheltuielile efectuate în condițiile prevăzute la alin. (1) sunt deductibile din baza de impozitare pe venitul global timp de 5 ani, în cuantum anual de 20% din valoarea acestora.

Art. 42. - (1) Proprietarii de monumente istorice sunt scutiți în totalitate de plata impozitului pe clădirile care sunt monumente istorice, cu excepția spațiilor în care se desfășoară activități economice sau comerciale, potrivit legii.

(2) Pentru suprafața ocupată la sol de construcțiile care sunt monumente istorice nu se plătește impozitul pe teren.

(3) Potrivit legii, consiliile locale pot reduce impozitul pe suprafețele neconstruite ale terenurilor cu regim de monument istoric, în funcție de suprafața afectată și de perioada punerii monumentelor istorice la dispoziție publicului pentru vizitare, precum și instituțiilor specializate pentru cercetare.

Art. 43. - (1) Sunt scutite de la plata taxelor de timbru persoanele fizice sau juridice care dobândesc prin moștenire un bun imobil clasat ca monument istoric, utilizat ca locuință sau pentru activități necomerciale, și care se angajează în scris la direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național în al cărei teritoriu de competență se află bunul imobil în cauză să execute, în termen de 12 luni, lucrările de restaurare și consolidare stabilite prin documentație tehnică aprobată și avizată în condițiile legii.

(2) În situații justificate și cu avizul direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, termenul prevăzut la alin. (1) poate fi prelungit o singură dată cu încă 12 luni.

(3) În cazul neîndeplinirii în condițiile și în termenele prevăzute la alin. (1) și (2) a obligațiilor asumate de proprietar la dobândirea bunului, precum și în cazul înstrăinării bunului înaintea efectuării sau încheierii lucrărilor de consolidare sau restaurare, taxa de timbru se recuperează prin direcția generală a finanțelor publice, pe baza notei de

constatare a direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) se aplică și celor care dobândesc prin donație un bun imobil clasat ca monument istoric.

(5) Înstrăinarea cu titlu gratuit sau oneros către stat sau către unitățile administrativ-teritoriale a monumentelor istorice este scutită de plata taxelor de timbru.

Art. 44. - Proprietarii de monumente istorice sunt scutiți de plata taxei de autorizare a intervențiilor executate, în conformitate cu dispozițiile prezentei legi, asupra monumentelor istorice deținute, în cazul în care utilizează bunul imobil numai pentru activități necomerciale sau, în mod direct, numai pentru locuit.

Art. 45. - Proprietarii imobilelor din zona de protecție a monumentelor istorice beneficiază de reducerea cu 50% a taxelor de autorizare pentru lucrările pe care le finanțează și care sunt necesare pentru păstrarea integrității fizice și a cadrului construit sau natural al monumentelor istorice, astfel cum sunt ele reglementate prin documentația de urbanism sau de amenajare a teritoriului, aprobată pentru zona de protecție respectivă, sau prin avizul direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București.

CAPITOLUL II

Atribuțiile autorităților administrației publice locale

Art. 46. - (1) În vederea protejării monumentelor istorice și a respectării prevederilor legale în acest domeniu autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

a) cooperează cu organismele de specialitate și cu instituțiile publice cu responsabilități în domeniul protejării monumentelor istorice și asigură punerea în aplicare și respectarea deciziilor acestora;

b) asigură protejarea monumentelor istorice clasate, aflate în domeniul public sau privat al municipiului, respectiv orașului sau comunei, precum și a celor abandonate sau aflate în litigiu, alocând resurse financiare în acest scop;

c) cooperează cu ceilalți proprietari sau administratori de monumente istorice;

d) se pot asocia între ele, precum și cu persoane fizice sau juridice pentru realizarea unor lucrări de protejare a monumentelor istorice și pot înființa în acest scop instituții și servicii publice de interes local;

e) participă la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, prevăzând distinct sumele necesare în acest scop în bugetele pe care le administrează;

f) cuprind în programele de dezvoltare economico-socială și urbanistică, respectiv de amenajare a teritoriului, obiective specifice privind protejarea monumentelor istorice, elaborează, actualizează și aprobă documentațiile de amenajare a teritoriului și urbanism privind monumentele istorice sau zonele protejate care conțin monumente istorice;

g) iau măsurile tehnice și administrative necesare în vederea prevenirii degradării monumentelor istorice;

h) includ în structura aparatului propriu compartimente specializate sau, după caz, posturi ori sarcini de serviciu precise în domeniul protejării monumentelor istorice.

(2) Autoritățile administrației publice locale au obligația să realizeze studiile de fundamentare, delimitare și instituire a zonelor de protecție a monumentelor istorice, folosind numai personal de specialitate atestat.

Art. 47. - Pentru protejarea monumentelor istorice din unitățile administrativ-teritoriale de competență consiliile locale au următoarele atribuții:

- a) colaborează cu direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, furnizând acesteia toate informațiile actualizate din domeniul protejării monumentelor istorice;
- b) în vederea întocmirii sau modificării planurilor urbanistice generale sau a planurilor urbanistice zonale ale localităților, asigură elaborarea documentației pentru delimitarea zonelor de protecție a monumentelor istorice;
- c) elaborează regulamentele de urbanism pentru zonele de protecție a monumentelor istorice și le aprobă numai pe baza și în condițiile avizului Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau al comisiei regionale a monumentelor istorice, după caz;
- d) prevăd, în termen de 12 luni de la clasarea siturilor ca monumente istorice, fondurile bugetare necesare pentru elaborarea documentațiilor de urbanism și amenajare a teritoriului aferente;
- e) asigură elaborarea și aprobă programe speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice din municipiul, orașul sau comuna respectivă, cu respectarea avizului Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice sau al comisiei regionale a monumentelor istorice, după caz;
- f) la solicitarea direcției pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județean, respectiv a municipiului București, împreună cu organele de poliție, interzic circulația vehiculelor grele și transportul de materiale explozive în zona de protecție a monumentelor istorice;
- g) colaborează cu compartimentele specializate ale altor autorități ale administrației publice locale, în cazul în care monumentele istorice și zonele de protecție a acestora se află pe teritoriul mai multor unități administrativ-teritoriale.

Art. 48. - Primarul are următoarele atribuții specifice:

- a) verifică existența tuturor avizelor de specialitate în domeniul monumentelor istorice și conformitatea autorizației cu prevederile acestora, precum și îndeplinirea dispozițiilor cuprinse în Obligația privind folosința monumentului istoric, conform prevederilor legale, asigură menționarea în autorizație a tuturor condițiilor conținute în avize la autorizarea lucrărilor asupra monumentelor istorice și asupra imobilelor situate în zona lor de protecție, respectiv la eliberarea pentru acestea a autorizației de funcționare;
- b) ia măsuri pentru autorizarea cu prioritate a documentațiilor tehnice care se referă la intervenții asupra monumentelor istorice;
- c) emite de urgență autorizația de construire, în conformitate cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor, în vederea executării lucrărilor provizorii sau de intervenții urgente, de consolidare temporară și punere în siguranță a monumentelor istorice; valabilitatea autorizației de construire provizorie este de 6 luni, putând fi prelungită o singură dată cu încă 6 luni, și încetează o dată cu eliberarea unei autorizații de construire sau de desființare definitive;
- d) dispune oprirea oricăror lucrări de construire sau de desființare în situația descoperirii de vestigii arheologice, hotărăște și, după caz, organizează paza acestora și anunță în cel mai scurt timp direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București;
- e) asigură prin aparatul propriu de specialitate și în colaborare cu direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, aplicarea însemnelor distinctive și a siglelor de monumente istorice și controlează întreținerea lor de către proprietar;
- f) asigură paza și protecția monumentelor istorice aflate în domeniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale, precum și ale monumentelor istorice abandonate sau aflate în litigiu, semnalând de urgență direcției pentru cultură, culte și

patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, orice caz de nerespectare a legii;

g) asigură efectuarea, împreună cu serviciile publice de pompieri, de acțiuni de prevenire și stingere a incendiilor la monumente istorice.

Art. 49. - Consiliile județene și Consiliul General al Municipiului București au următoarele atribuții:

a) cooperează cu direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București, comunicând toate informațiile referitoare la monumentele istorice aflate în teritoriul lor de competență; facilitează comunicarea dintre direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, și consiliile locale ale orașelor și comunelor din teritoriul județului, respectiv ale sectoarelor în cazul municipiului București;

b) inițiază cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice procedura de expropriere pentru cauză de utilitate publică în vederea protejării unor monumente istorice înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice din grupa B, în situațiile și cu respectarea condițiilor prevăzute de lege;

c) sprijină și îndrumă activitatea consiliilor locale ale comunelor sau ale orașelor, care nu au organizate servicii în domeniu sau posturi specializate în aparatul propriu pentru protejarea monumentelor istorice înscrise în Lista cuprinzând monumentele istorice din grupa B și aflate pe teritoriul administrativ al acestora;

d) eliberează autorizații de construire sau de desființare pentru monumentele istorice sau imobilele aflate în zona de protecție a monumentelor istorice, în ansambluri, situri sau în zona de protecție a acestora, numai cu avizul Comisiei Naționale a Monumentelor Istorice.

TITLUL V

Finanțarea protejării monumentelor istorice

Art. 50. - (1) Protejarea monumentelor istorice se finanțează prin bugetul de stat, prin bugetele locale, precum și de proprietarii sau administratorii monumentelor istorice ori se efectuează prin cofinanțare publică și privată.

(2) Lucrările de cercetare, de expertizare, de proiectare și de execuție care se efectuează la monumente istorice și care sunt finanțate din fonduri publice sunt supuse regimului general de atribuire a lucrărilor publice, de proiectare și execuție, potrivit legislației privind achizițiile publice.

Art. 51. - (1) Autoritățile administrației publice locale sunt obligate să prevadă în bugetele proprii fondurile necesare în vederea protejării monumentelor istorice aflate în proprietatea publică sau privată a unităților administrativ-teritoriale.

(2) Autoritățile publice centrale prevăd în bugetele proprii fondurile aprobate prin bugetul de stat pentru protejarea monumentelor istorice aflate în proprietatea publică sau privată a statului, pe care le administrează.

(3) În bugetul Ministerului Culturii și Cultelor se prevăd:

a) credite bugetare necesare pentru finanțarea lucrărilor la monumentele istorice aflate în administrarea Oficiului Național al Monumentelor Istorice;

b) credite bugetare necesare în vederea finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea publică a statului sau a unității administrativ-teritoriale;

c) credite bugetare destinate finanțării sau cofinanțării lucrărilor de protejare a monumentelor istorice aflate în proprietatea persoanelor fizice sau juridice de drept privat.

Art. 52. - (1) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi se instituie timbrul monumentelor istorice, care este gestionat, în condițiile legii, de Ministerul Culturii și Cultelor prin Oficiul Național al Monumentelor Istorice.

(2) Cuantumul timbrului monumentelor istorice și modalitățile de percepere, încasare, virare, utilizare și evidențiere a sumelor rezultate din aplicarea acestuia se stabilesc prin norme metodologice elaborate de Ministerul Culturii și Cultelor în colaborare cu Ministerul Finanțelor Publice și aprobate prin hotărâre a Guvernului.

(3) Timbrul monumentelor istorice este obligatoriu pentru:

a) cărțile poștale ilustrate comercializate în România, reprezentând monumente istorice individualizate sau în ansambluri, prin imagini fotografice sau reprezentări grafice de interior sau exterior;

b) ghidurile turistice comercializate în România și care prezintă teritoriul românesc, cu localizarea monumentelor istorice de interes turistic;

c) casetele video și compact-discurile comercializate în România, care prezintă monumente istorice;

d) biletele de intrare, inclusiv taxele de fotografiere sau filmare, pentru monumentele istorice puse la dispoziție publicului, în totalitate sau în parte, prin lucrări finanțate de la bugetul de stat sau al autorităților administrației publice locale;

e) biletele de intrare la manifestările culturale și sportive desfășurate în acele monumente și situri istorice care sunt protejate și puse la dispoziție publicului pentru vizitare prin fonduri de la bugetul de stat sau al autorităților administrației publice locale.

(4) Timbrul monumentelor istorice se percepe de la editorii cărților poștale ilustrate, ghidurilor turistice, casetelor video, ai compact-discurilor, după caz, sau de la proprietarii, titularii dreptului de administrare sau ai altor drepturi reale asupra monumentelor istorice, care realizează venituri din activitățile menționate la alin. (3).

Art. 53. - Fondurile obținute din aplicarea timbrului monumentelor istorice se utilizează de Oficiul Național al Monumentelor Istorice în mod exclusiv pentru:

a) acordarea de credite în condițiile art. 30 alin. (3) lit. b) și c), cu prioritate pentru proprietarii sau administratorii care pun la dispoziție publicului monumentele istorice pentru vizitare și pentru realizarea unor programe și proiecte culturale;

b) finanțarea unor lucrări necesare în vederea pregătirii monumentelor istorice pentru vizitare, precum și pentru realizarea unor lucrări sau programe și proiecte culturale;

c) organizarea de manifestări culturale, științifice și de popularizare a monumentelor istorice, în cooperare cu proprietarii sau cu administratorii lor.

TITLUL VI

Sanctiuni

Art. 54. - Încălcarea dispozițiilor prezentei legi atrage, după caz, răspunderea civilă, administrativă, materială, disciplinară, contravențională sau penală.

Art. 55. - (1) Desființarea neautorizată, distrugerea parțială sau totală, exproprierea fără avizul Ministerului Culturii și Cultelor, degradarea, precum și profanarea monumentelor istorice constituie infracțiuni și se sancționează conform legii.

(2) În toate cazurile prevăzute la alin. (1) făptuitorul este obligat la recuperarea materialului degradat și la reconstituirea monumentului sau a părților de monument lezate, conform avizelor prevăzute de prezenta lege.

Art. 56. - (1) Constituie contravenții la regimul de protecție a monumentelor istorice următoarele fapte, dacă, potrivit legii, nu constituie infracțiuni:

a) modificarea, desființarea sau strămutarea unui imobil după declanșarea procedurii de clasare, fără avizul Ministerului Culturii și Cultelor;

b) încălcarea de către proprietar a obligațiilor prevăzute la art. 38;

c) neaplicarea și nevirarea contravalorii timbrului monumentelor istorice, precum și a taxelor și tarifelor prevăzute în prezenta lege;

d) încălcarea prevederilor art. 61 de către proprietar sau de către titularul dreptului de administrare a imobilelor menționate la același articol.

(2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) se sancționează cu amendă de la 30.000.000 lei la 70.000.000 lei, iar cele menționate la alin. (1) lit. b), c) și d) se sancționează cu amendă de la 25.000.000 lei la 50.000.000 lei.

(3) Contravențiile la regimul de protejare a monumentelor istorice se prescriu în termen de 3 ani de la data săvârșirii lor.

Art. 57. - (1) Contravențiile se constată și amenzile se aplică de specialiștii direcțiilor pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, de împuterniciții Ministerului Culturii și Cultelor, de inspectorii teritoriali ai Inspecției de Stat în Construcții, Urbanism și Amenajarea Teritoriului sau de inspectorii Ministerului Finanțelor Publice, după caz.

(2) Pentru contravențiile prevăzute la art. 56 alin. (1) lit. a) și b) constatarea și aplicarea amenzilor se pot face și de către primar, președintele consiliului județean și împuterniciții acestora sau de către organele de poliție, după caz.

Art. 58. - Contravențiilor prevăzute la art. 56 le sunt aplicabile dispozițiile Legii [nr. 32/1968](#) privind stabilirea și sancționarea contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 25-27.

TITLUL VII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 59. - Până la instituirea zonei de protecție a fiecărui monument istoric potrivit art. 8 se consideră zonă de protecție suprafața delimitată cu o rază de 100 m în localități urbane, 200 m în localități rurale și 500 m în afara localităților, măsurată de la limita exterioară, de-jur-împrejurul monumentului istoric.

Art. 60. - (1) Lista cuprinzând monumentele, ansamblurile și siturile istorice, aprobată de Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice în anii 1991-1992, rămâne în vigoare și produce efecte ca atare timp de maximum 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, perioadă în care aceasta va fi actualizată potrivit art. 3, 7 și 21.

(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi direcțiile pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județene, respectiv a municipiului București, sunt obligate să încunoștințeze în scris proprietarii sau titularii drepturilor reale asupra monumentelor istorice despre obligațiile ce le revin prin lege ca urmare a regimului juridic special al bunurilor imobile în cauză.

Art. 61. - Înstrăinarea cu orice titlu a unui monument istoric se face numai după emiterea, în condițiile legii, către proprietarii de construcții și terenuri clasate ca monumente istorice a Obligației privind folosința monumentului istoric, iar pentru imobilele care fac obiectul Legii [nr. 112/1995](#) pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, titularii dreptului de administrare care nu dispun la data înstrăinării de Obligația privind folosința monumentului istoric sunt obligați să solicite emiterea sa ori, până la aprobarea metodologiei prevăzute la art. 16

alin. (3), să obțină un aviz provizoriu de folosință de la direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național județeană, respectiv a municipiului București.

Art. 62. - La data intrării în vigoare a prezentei legi alineatul (2) al articolului 10 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 29 noiembrie 1995, se modifică după cum urmează:

"(2) Sunt, de asemenea, exceptate de la vânzare locuințele care au avut destinația de case de oaspeți, de protocol, precum și cele folosite ca reședințe pentru foștii și actualii demnitari."

Art. 63. - La data intrării în vigoare a prezentei legi Legea [nr. 27/1994](#) privind impozitele și taxele locale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 273 din 22 iulie 1998, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Titlul capitolului VII va avea următorul cuprins:

"Taxa pentru șederea în stațiunile turistice și în sate și orașe istorice"

2. Articolul 38 va avea următorul cuprins:

"Art. 38. - Pentru șederea pe o durată mai mare de 48 de ore în stațiunile turistice, în satele sau în orașele istorice declarate conform legii «sat istoric» sau «oraș istoric», consiliile locale ale comunelor, orașelor și municipiilor, după caz, stabilesc taxa pentru șederea în respectivele stațiuni turistice ori în sate sau orașe istorice.

Taxa pentru șederea în stațiunile turistice ori în satele sau orașele istorice se plătește de persoanele fizice în vârstă de peste 18 ani."

3. Articolul 39 va avea următorul cuprins:

"Art. 39. - Persoanele care au domiciliul în aceste localități, cele aflate în deplasare în interesul serviciului, turiștii cazați la cabanele turistice aflate în afara stațiunilor turistice ori a satelor sau orașelor istorice, persoanele cu handicap, pensionarii de orice fel, elevii și studenții sunt scutiți de la plata taxei pentru șederea în stațiunile turistice ori în satele sau orașele istorice."

4. Articolul 40 va avea următorul cuprins:

"Art. 40. - Taxa pentru șederea în stațiunile turistice ori în satele sau orașele istorice se încasează de persoanele juridice prin intermediul cărora se realizează cazarea sau se face tratamentul balnear, o dată cu luarea în evidență a turiștilor, și se varsă la bugetul consiliului local în termen de 10 zile de la această dată."

5. Articolul 41 va avea următorul cuprins:

"Art. 41. - În cazul în care taxa pentru șederea în stațiunile turistice ori în satele sau orașele istorice este inclusă în chitanța sau în costul biletului de odihnă și tratament, persoanele juridice prevăzute la art. 40 vor vărsa la bugetul consiliului local suma aferentă acesteia, recuperată de la agențiile de turism prin intermediul cărora a fost valorificată chitanța sau biletul de odihnă și tratament, în termen de 10 zile de la luarea în evidență a turiștilor."

Art. 64. - La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Ordonanța de urgență a Guvernului [nr. 228](#) din 24 noiembrie 2000 privind protejarea monumentelor istorice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 616 din 30 noiembrie 2000, precum și orice alte prevederi contrare.